

МОТИВИ

към проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от шума в околната среда

Шумът е един от факторите с най-неблагоприятно въздействие върху населението. Потенциалът му като източник на вредни въздействия е безспорен. Зелената книга на Европейския съюз (ЕС), определяща политика за шума, посочва, че около 20 % от населението на ЕС страда от нива на шум, които здравните специалисти считат за неприемливи и могат да доведат до сериозни последици за здравето.

Обикновено факторът „шум“ не действа изолирано, а участва в изключително сложна комбинация с други рискови за здравето фактори, които могат да бъдат химични, физични, биологични и такива, свързани с начина на живот, атакуващи човешкия организъм в течение на целия му живот. Вредата от шума се превръща в една от характеристиките на съвременния интензивен начин на живот с взе по-голямо значение за психическото и физическото здраве на човека.

Шумът оказва въздействие върху почти всички органи и системи на човешкия организъм, като влияе пряко:

- върху съня – смущаването на нощната почивка не дава възможност за възстановяване на работоспособността и постепенно довежда организма до състояние на преумора;

- върху психичното здраве, централната и вегетативната нервна система, като води до раздразнение, влияние върху работоспособността, умствените способности, чувството за удовлетвореност, нервна преумора, психични смущения и нестабилност, смущения на паметта;

- върху слуховия орган и вестибуларната система и може да доведе до загуба на слуха в резултат на продължително влияние на шум с висока интензивност;

- върху сърдечно-съдовата система – учестяване на сърдечния ритъм, промени, които водят до повишаване на кръвното налягане; дихателната система – изменения на респираторния ритъм; ендокринната система – изменение количеството на кръвната захар, повишаване на основната обмяна, задържане на вода в организма, което пряко повлиява процесите на обмяната.

Някои групи от обществото са по-чувствителни към шума, като например децата, хронично болните и възрастните хора.

Множеството сигнали, които са получени през последните години от физически лица, организации и собственици на туристически обекти относно нарушаване на режима на сън и почивка в жилищни сгради, хотелски комплекси и в зони за отдих и възстановяване, грубото нарушаване на някои от разпоредбите на закона, липсата на координация, както и размиване на функциите и отговорностите между отделните институции доведоха до идентифициране на необходимостта от промени в някои от разпоредбите на Закона за защита от шума в околната среда.

Настоящият проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от шума в околната среда има за цел да осигури опазване здравето на населението от вредното въздействие на шума, предизвикан от дейността на търговски и производствени обекти, разкрити в жилищни сгради и сгради със смесено предназначение, зони и територии, предназначени за жилищно строителство, рекреационни зони и територии и зони със смесено предназначение.

В проекта на акта се прецизират текстовете, свързани с правомощията, задълженията и отговорностите на контролните компетентни органи по прилагане на закона.

В тази връзка се предлага и издаването на становище от регионалните здравни инспекции, като част от процедурата по заявяване на работното време пред общинските и районни администрации, относно осигуряването на акустичен комфорт на живущите само за търговски и производствени обекти, разкрити в жилищни сгради и/или в сгради със смесено предназначение, в които част от сградата е предвидена за жилищно строителство.

Със законопроекта се създава правно основание за издаване от Министерски съвет на наредба, която ще определи изискванията за осигуряване на нормална акустична обстановка в жилищни и обществени сгради и в зони и територии, предназначени за жилищно строителство, рекреационни зони и територии и зони и територии със смесено предназначение, както и изискванията към използването на озвучителни средства, която ще регламентира ясно условията за осигуряване на нормална акустична среда в урбанизираните територии, подлежащи на здравна защита, през различните части на денонощието.

Със законопроекта се въвеждат ограничения в определени часови пояси за озвучаване на открити площи в зони и територии, предназначени за жилищно строителство, рекреационни зони и територии и зони със смесено предназначение, озвучаването на открити площи от пътни превозни средства и плавателни средства предназначени за спорт, туризъм и развлечения и водноатракционни услуги. Предвидени са и съответните изключения от тези ограничения.

Въвежда се изискването озвучаването на гореописаните открити площи да става само с озвучителни средства с монтирани автоматични регулатори, контролиращи нивото на звука, така, че да не се допуска еквивалентно ниво на шум над нормативно определените гранични стойности.

Допълват се контролните правомощия на министъра на вътрешните работи и определените от него длъжностни лица по отношение на озвучаването на открити площи в зони и територии, предназначени за жилищно строителство, рекреационни зони и територии и зони със смесено предназначение, озвучаването на открити площи от пътни превозни средства и работа и зареждане на обекти за производство, съхраняване и търговия, разположени в жилищни сгради и сгради със смесено предназначение. При осъществяване на контролните си правомощия определените от министъра на вътрешните работи лица ще могат да издават разпореждания по чл. 64 от Закона за Министерството на вътрешните работи и да налагат административни наказания по реда на този закон.

Предвижда се и завишаване на определените в закона глоби и имуществени санкции. Целта е превенция, възпиране на нарушителите и създаване на условия за живот без шум над допустимите граници в околната среда.

Очакваният резултат от приемане на предложените изменения и допълнения на закона е осигуряване на акустичен комфорт, подобряване качеството на жизнената среда и повишаване на ефективността и качеството на контрола. Ще се създадат допълнителни възможности за превенция и опазване на общественото здраве.

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от шума в околната среда не съдържа разпоредби, свързани с въвеждане на регулаторни режими. Становището, което е предвидено да се издава от регионалните здравни инспекции, е част от процедурата по заявяване на работното време пред общинските и районни администрации, относно осигуряването на акустичен комфорт на живущите само за търговски и производствени обекти, разкрити в жилищни сгради и/или в сгради със смесено предназначение, в които част от сградата е предвидена за жилищно строителство. Документи за издаване на становището от регионалните здравни инспекции се изискват и към настоящия момент по процедурата по заявяване на работно време пред общинските и районни администрации.

За издаването на посоченото становище не се предвижда да се събира такса от органите на държавния здравен контрол, поради което не се очаква да възникне допълнителна финансова тежест за бизнес-операторите.

Предложеният проект на акт няма да доведе до пряко и/или косвено въздействие върху държавния бюджет. Разходите за издаването на становище от страна на регионалните здравни инспекции, както и засиления контрол от страна на Министерството на вътрешните работи и Министерството на здравеопазването, респ. регионалните здравни инспекции, ще са в рамките на утвърдения за съответното ведомство бюджет.

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от шума в околната среда не съдържа разпоредби, транспониращи актове на Европейския съюз, поради което не е приложена таблица за съответствие с правото на Европейския съюз.